

Smaastykker.

III.

BIDRAG TIL DANSK PRÆSTEHISTORIE

1496—1657.

Af Hans H. Fussing.

Den i Kirkehistoriske Samlinger 6. R. II meddelte række oplysninger om danske præster, hentet fra *Rigens Forfølgningsbøger*, fortsættes her med oplysninger hentet fra *Rettingets Dombøger*. Medens laasebrevene, der findes i forfølgningsbøgerne, kun af form er domme, indeholder *Herredagsdombøgerne* og *Rigens Dombøger* egentlige domme. *Herredagsdombøgerne* indeholder sager avgjort af kongen og rigsrådet, selvom kongen ikke altid personlig var til stede, og avgørelserne kaldes »Kongens og rigens raads domme«. Protokolrækken omfatter 53 bind, hvorav kun enkelte før bind 25 har — iøvrigt utilfredsstillende — registre. Fra nr. 25 findes dels registre paa navn, dels fortegnelse over, fra hvilke instanser sagerne er appelleret. Til denne række hører i virkeligheden ogsaa *Rigens Dombog* Litra E, der er delt i to bind og omfatter sager af samme art som *Herredagsdombøgerne* fra tiden 1570—76 og 1576—83. Denne serie er i det følgende citeret som »H. D. nr. x f(olio) y«.

Rigens Dombog omfatter — bortset fra de ovennævnte litra E — 13 protokoller med betegnelserne litra A—P. G har register paa navn, H og I register paa sagernes indhold, i K og L har sagerne en kort overskrift, der som regel angiver sagens indhold og L—P har navneregistre. De heri staaende

domme kaldes »Kongens og rigens domme« og blev avsaugt av kansleren i forbindelse med nogle fremtrædende mænd. Denne serie citeres i det følgende som »R. D. litra x s(ide) y«.

Indholdet av de to rækker domme, der blev avsaugt paa kongens retterting, er imidlertid ganske forskelligt. Herredagsdombøgerne indeholder domme om realia. Rettertinget var dels eneste instans i en række sager vedrørende adelsmænd, dels var det appelinstans for sager, der tidligere havde været behandlet ved landstingene, ved en række byers raadstueret, av admiralitetet og landemoderne. Kongens og rigens domme avgør derimod praktisk talt kun formalia, nemlig om en retsforfølgelse skulde fremmes eller ej, om vidner kunde godkendes etc. Følgelig er den sidste række domme meget sparsomme med oplysninger om sagernes indhold, og i mange tilfælde er de kun indledning til den realitetsbehandling, som man træffer i Herredagsdombøgerne. Desuden er benyttet serien: »Dokumenter og Akter vedkommende diverse Retssager«, skønt ikke alle de her berørte sager er naaet frem til behandling ved rettertinget. Serien indeholder bl. a. nogle originale breve, der giver en række oplysende detaljer.

Alle disse protokoller er nu ikke udnyttet i det følgende, idet der intet hensyn er taget til de domme, der i forvejen er trykt samlet og paa let tilgængelige steder. Det drejer sig om følgende: *Rørdam*: Domme fra Christian III.s Tid angaaende kirkelige Forhold (Kirkehistoriske Samlinger 2. R. VI), *Kolderup-Rosenvinge*: Gamle danske Domme, I—IV, og *Secher*: Kongens Rettertings Domme 1595—1614¹. Til de to sidste værker henvises iøvrigt den, der

¹) Da Wiberg mærkværdigt nok ikke har brugt Kolderup-Rosenvinges domme, er det maaske rimeligt at gøre opmærksom paa, at der herfra kan hentes ca. en snes oplysninger av samme art som de her trykte, og at nogle av de in extenso trykte domme er meget oplysende. Baade til dette værk og til Sechers rettertingsdomme findes fyldige registre. Rørdams og Sechers domssamlinger er udkommet efter Wibergs præstehistorie og har derfor ikke kunnet yde stof hertil.

ønsker nærmere besked om rettertinget og dets virksomhed, ligesom til den almindelige, retshistoriske litteratur.

Ellers er der ikke taget hensyn til, om enkelte domme kunde være trykt, men her er medtaget, hvad der kan supplere Wibergs meddelelser. Alle sager, hvor præster optræder som parter, eller som i det hele taget vedrører kirkelige forhold, skulde være udnyttet, og saa vidt muligt er medtaget de præster, der i andre sager optræder som vidner eller lignende, men da protokollerne er mange og tykke, kan enkelte ting være overset. Da næsten alle sager er gennemset netop for at finde præstenavne, skulde det dog kun dreje sig om en ubetydelighed. De i protokollerne indførte dokumenter er ofte kun refereret, og undertiden optræder den samme præst med forskelligt efternavn, saa man maa regne med, at skriverne har begaaet fejl i aarstal og navne, men saa vidt det har ladet sig kontrollere, er det dog forbavsende faa. I Rigens Dombøger A—D optræder nogle fynske præster som retsvidner i en lang række sager, men det kan ikke ses, om de har deltaget i sagernes behandling.

Naar en dom i det følgende ikke er betegnet paa anden maade, er den avsagt ved rettertinget, og selvom en dom er nævnt hos Wiberg, er der her medtaget en henvisning til den paagældende protokol. Ligesom ved oplysningerne fra Rigens Forfølgningsbøger er Wibergs hovedrække fulgt her ved opstillingen av præsterne, og et »A« efter et nummer betyder, at den paagældende har været præst *efter* dette nummer hos Wiberg¹.

Præster, der blot nævnes som hr. og fornavn, men uden stedsangivelse, er udeladt, naar man iøvrigt ikke kan se, hvor de har hørt hen, men det drejer sig kun om ganske faa, derimod er her medtaget dels nogle præster, der har levet før reformationen, dels nogle, der aabenbart kun har været personelle kapellaner. Nogle steder vil det her meddelte maaske kunde synes noget tyndt, idet leve- eller ansæt-

¹) Ligeledes er Wibergs stavning av sognenavnene og hans rækkefølge fulgt her.

telsestid kun flyttes et enkelt aar, men ogsaa dette kan av og til være av værdi at faa oplyst.

Retssagerne er kun refereret ganske kort, skønt mange av dem indeholder overordentlig levende billeder av baade personer og forhold, saa der kunde skrives en hel lille avhandling blot paa grundlag av en enkelt sag, men forhaabentlig kan de antydninger, der her gives udover de rent faktiske oplysninger, give andre lyst til at tage nogle av sagerne op til en fyldigere behandling. Retssagerne giver os jo her som altid fortrinsvis oplysninger om fortidens skyggesider, det normale sætter sig sjældent stærke spor i akterne, i hvert fald ikke i tingbøgerne, og dog træffer man her det nydelige lille billede av præsten i Førslev, der hjælper sine sognebørn med æblehøsten, og selvom vi nu bedømmer mange forhold anderledes end datiden, faar man dog et bestemt indtryk av, at der herskede lov og ret i landet. I det følgende nævnes nogle præster, der har gjort sig skyldige i vold, og nogle flere, der har optraadt usømmeligt eller været usædelige, men da saadanne ting i almindelighed medførte, at præsten mistede kjole og krave, kan man vist gaa ud fra, at den anklagede, for saa vidt han overhovedet kunde skaffe de fornødne midler hertil, søgte at føre sagen gennem alle instanser for at redde sin existens. Naar man da betænker, at det her drejer sig om en periode paa rundt regnet 130 aar, maa man nærmest forbavses over, hvor faa gange vi møder uheldige elementer indenfor standen. I det sekstende og syttende aarhundrede var menneskene jo ikke saa sarte paa disse omraader.

Da det her meddelte kun har karakter av et supplement til Wiberg, er sager fra de skaanske landsdele ikke medtaget, men det halvhundrede sager, som er fundet herfra, forandrer ikke billedet av den danske præstestand i denne periode.

Aagerup og Kirkerup s., Sømme h., Sjællands st.

Nr. 2. Hans Faxe var gift med Signe . . . , der levede som enke 1643 (H. D. nr. 45 f. 89 b).

Aalborg Frue Kirke samt S. og N. Tranders, Aalborg st.

Nr. 2. Hans Ipsen. Borgere i Aalborg og Ribe beskyldte ham for i en ligprædiken over Peder Stub 19. september 1577 at have rettet grove beskyldninger mod den avdøde, . . . »en ukristelig, hadsk og tilforn uhørt ligprædiken . . .«, men han frifandtes i alle instanser og fik vidnesbyrd av menigheden om, at »have skikket og bevist sig ærlig og vel.« Han hævdede at have talt i almindelighed som formaning, ikke rettet mod avdøde. Sagen forsøgtes genoptaget 1590, men blev avvist 29/7 (H. D. nr. 13 f. 26).

Aale og Tørring s., Vrads h., Aarhus st.

Nr. 3. Ole Rasmussen var provst 1655 (H. D. nr. 54 f. 770 b).

Aardestrup, Buderup og Gravlev s., Hornum h., Viborg st.

Nr. 3. Christen Christensen var præst her 1558 (R. D. litra D. s. 20).

Aarhus Domkirke eller Vor Frue, Aarhus st.

Hr. Peder Nielsen, sognepræst i vor købstad Aarhus, søgte at beholde et sølvbælte, han havde i pant, men blev 5. maj 1537 dømt til at udlevere det mod pantessummens betaling (H. D. nr. 1. f. 55 b).

Aarhus Domkirke. Sognepræster.

Nr. 5. Christen Nielsen Bonde. Sagen mod ham 1647 findes H. D. nr. 47 f. 250 b og bilag hertil i Dokumenter og Aktstykker vedkommende diverse Retssager nr. 163.

Aarhus Domkirke, Aarhus st. Nederste kapellan.

Nr. 2. Johan Hansen Lønborg var kapellan 1. maj 1638. 9. juli 1651 dømtes han til at betale en gæld på 10 sldl.,

men fritoges for renter, da disse ikke udtrykkeligt var nævnt i gældsbrevet! (H. D. nr. 50 f. 468).

Paasche Jensen var 24. juli 1637 »pastor och canonicus« ved Aarhus domkirke og provst i Hasle h. (Dok. og akter vedk. retssager nr. 145).

Agger s., Refs h., Aalborg st.

Nr. 3. Bertel Pedersen var 1557 i strid med sine sognefolk og forpligtede sig ved et brev til at forlade sognet. Bispem havde forbudt ham at blive ved embedet paa grund af baardag og klammeri. Han havde bl. a. slaaet en bonde med en øxe, saa denne havde slaaet igen, havde i Vestervig klostres borgestue været i ordstrid og slagsmaal med en anden præst i drukkenskab, saa begge var blevet suspenderet. Ved et herredskonvent havde han været meget grov mod provsten Rasmus Olufsen. Han blev imidlertid ved embedet og klagede 1558 over, at lensmanden Knud Gyldestjerne havde forjaget ham fra embedet og ladet sine folk slaa ham og udvise ham af præstegaarden, men da det bevistes, at han havde forpligtet sig til at forlade kaldet allerede inden lensmanden tiltraadte lenet, blev lensmanden frifundet (H. D. nr. 7 f. 62).

Albæk og Voer s., Dronninglund h., Aalborg st.

Nr. 5. Peder Jensen synes at have været præst her endnu 30. april 1630 (H. D. nr. 33 f. 62).

Alling og Tulstrup s., Gjærn h., Aarhus st.

Nr. 2. Christen Jensen døde senest 1539. Hans arvinger var hans brodersønner, saa han er ikke fader til nr. 3 (R. D. litr. A. s. 140).

Andsager s., Øster Horne h., Ribe st.

Nr. 2. Hans Bertelsen. I dette tidsskrift 6. R. II. Bd. s. 220 har jeg fejlagtigt anført ham og hans sag om tyveri

av møllesten til Anst og Gesten s. Sagen henvistes til hjemting 18. marts 1630 (R. D. litra M. s. 91 b).

Anst og Gjesten s., Anst h., Ribe st.

Nr. 2. Iver Madsen boede 1546 i Gamst og laa da i proces med nogle bønder om en eng (H. D. nr. 5 f. 69).

Asminderød-Grønholt s., Lyng-Kronborg h., Sjællands st.

Nr. 6. Frederik Quist havde 1632 været præst her i 16 aar. Han krævede kvægtiende av bier, men tabte et sagsanlæg ved landstinget 27. marts 1632 og ved rettertinget 5. juni samme aar (H. D. nr. 35 f. 197 b).

Asnæs s., Ods h., Sjællands st.

Nr. 5. Christen Pedersen var provst 1635 (H. D. nr. 39 f. 2 b).

Asperup og Rorslev s., Vends h., Fyns st.

Nr. 6. Erik Nielsen udviste bonden av annexpræstegaarden, da han lod den forfalde og ikke ydede sin landgilde i rette tid. Bonden sagsøgte ham, men tabte sagen 1641 (H. D. nr. 43 f. 302).

Astrup, Rostrup og Store Arden s., Hindsted h., Viborg st.

Hr. Jens Christensen var sognepræst til Rostrup, men blev kort før 1558 dømt fra embedet, fordi han havde besøvet sin søsterdatter. Senere besov han en anden pige, og da hendes fader tiltalte ham paa herredstinget, slog han ham over haanden med et sværd og blev derfor dømt fredløs. 1558 klagede han over, at Christian Friis til »Ouggaard« havde gjort ham uret ved at tage hans gods fra ham, før det var ham fradømt m. m. Christian Friis fri fandtes, og Jens Christensen skulde tiltales paa sit herredsting, da han ikke havde købt sig fred (H. D. nr. 7 f. 70).

Aunslev og Bovenſe s., Vinding h., Fyns st.

Nr. 4. Niels Frandsens enke Karen levede 15. juli 1623, da hun fik fru Mette Bille til Gjerskov dømt til at betale 200 rdl., som hun havde laant av præſteenken (H. D. nr. 29 f. 615).

Balslev og Eiby s., Vends h., Fyns st.

Nr. 0. Jens (Nielsen) var præſt her 1541. Han havde tidligere haft St. Annæ vicarie i Middelfart (R. D. litra A, s. 112).

Nr. 4. Jacob Haſebard. Formodentlig den ſtudent Jacob Haſebardt, der 1652 blev dømt til at betale ſin ſkrædder i København 50 rdl. for klæder (H. D. nr. 53 f. 22 b).

Barløſe s., Baag h., Fyns st.

Nr. 1. Meſter Mikkel Nielsen var præſt her 1555 og provſt i Baag h. (H. D. nr. 6 f. 354 b).

Bavelſe og Skjelby s., Tybjerg h., Sjællands st.

1633 22. juli beſtemtes, at Bavelſe ſkulde annekteres til Glumsø og den længſtlevende præſt forſørge den andens eventuelle enke. Skjelby ſkulde annekteres til Gunderslev. Se Kancelliets Brevbøger 1633—34 s. 253.

Nr. 4. Daniel Samuelsens enke Elſebe Chriſtensdatter kom 1655 i ſtrid med Elias Plum til Gunderslev-Skjelby om hendes penſion, idet han 20. november 1653 havde faaet kongebrev paa, at hun kun ſkulde have penſion av Bavelſe. Hun vandt ſagen 18. juni 1655 og fik 3 pd. korn av Bavelſe og 3 pd. av Skjelby (H. D. nr. 53 f. 174).

Bedſted og Grurup s., Haſſing h., Aalborg st.

Nr. 4. Thøger Chriſtensen var præſt her 1640 (H. D. nr. 43 f. 584 b).

Besser s., Samsø h., Aarhus st.

Nr. 4. Hans Bangs enke Margrete Iversdatter laa 1653 i strid med nr. 6 Hans Svane om den pension, som nr. 5 Elias Eisenberg havde forpligtet sig til at yde hende, men han blev frifundet 5. maj 1652 (H. D. nr. 51 f. 360).

Blære og Eidrup s., Aars s., Viborg st.

Nr. 7. Gabriel Christoffersen. Hans svigermoder hed 1655 Maren Lauritzdatter. Fru Margrete v. d. Lyhe beskyldte ham for at have injurieret hende, men han frifandtes 1. august 1655 (H. D. nr. 54 f. 897 b).

Bogense og Skovby s., Skovby h., Fyns st.

Nr. 2. A. (?) 1541 var sognepræst i Bogense Hans Jørgensen vidne (H. D. Litra A. s. 97 og 114).

(Sønder)-Bork s., Nørre Horne h., Ribe st.

Nr. 5. Oluf Clausen var præst her 1627. 24. februar 1636 blev han suspenderet og sat under tiltale, fordi han havde forfalsket en avdød svogers kirkeregnskab i Lønborg, i det han havde kautioneret for svogeren og nu forgæves søgte at slippe for at betale hans gæld (H. D. nr. 39 f. 391).

Borre s., Mønbo h., Sjællands st.

Nr. 5. Peder Eilertsen, formodentlig den hr. Peder Eilertsen, der c. 1620 var trolovet med en enke i København Maren Jensdatter, der imidlertid samtidig var trolovet med conrektor i Trondhjem Mads Christoffersen. Hun blev 9. september 1625 for sin letfærdighed dømt til forvisning fra København, appellerede forgæves til rettertinget, der stadfæstede dommen 3. januar 1628. Hun bar tilnavnet »norske collegium« (H. D. nr. 32 f. 258 b).

Nr. 6. Hans Andersen havde været skolemester i Skelskør, før han blev kapellan i Vordingborg. Dømtes for lejermaal med sin tjenestepige 8. marts 1632 ved Mønbo landsting og avsattes ved landemodets dom 22. november samme aar.

Dommen stadfæstedes av rettertinget 19. juni 1633. Menigheden gav ham et godt skudsmaal og vilde beholde ham, men der førtes vidner paa, at han havde været drukken i kirken, saa han havde savlet paa prædikestolen og ikke kunnet svare degnen i litaniet. Pigen paastod, at han havde lovet hende ægteskab og senere forsøgt at bestikke hende til at udlægge en anden barnefader. Han erkendte sin letfærdighed, men hævdede ikke at kunne være fader, da han var impotent (H. D. nr. 36 f. 68 b).

Borum og Lyngby s., Framlev h., Aarhus st.

Nr. 5. Jesper Andersen, »som ønchelich schall wehre drebt och i hiell stucket«, var søn av Anders Jespersen og Anne Pedersdatter i Børgense (H. D. nr. 51 f. 572 b).

Bramminge og Hunderup s., Hunderup h., Ribe st.

Nr. 4. Hr. Jens var præst her 18. oktober 1648 (H. D. nr. 48 f. 815 b).

Bregninge og Bjergsted s., Skippinge h., Sjællands st.

Nr. 5. Erik Hansen tiltaltes av en enke, der paastod, at han havde bagtalt hende, men frifandtes pure 23. november 1635 (H. D. nr. 38 f. 81 b).

Bringstrup og Sigersted s., Alsted h., Sjællands st.

Nr. 5. Henrik Hygesen blev 1646 av sin 1. hustrus fætter Daniel Knopf, borger i København, beskyldt for misligheder i sin svigerfaders bo, for »uoprigtig politische streger«, men frifandtes ved rettertinget 9. april 1646 (H. D. nr. 46 f. 111).

Bødstrup s., Langelands Nørre h., Fyns st.

Nr. 4. Anders Poulsen optraadte 1646 som arving efter sin moder Else, mester Pouls, der døde 1638. Hun havde haft en anden søn Jørgen Poulsen, der ejede en gaard i Kerteminde. Faderen var formodentlig Assens Nr. 9 (H. D. nr. 46 f. 503 b og 506 b).

Bølling og Sæding s., Bølling h., Ribe st.

Nr. 1. Peder Christensen var præst her 1622 og 1630, da han laa i strid med en bonde om en del av kongetienden, som han paastod altid havde ligget til præsten paa grund av kaldets ringhed. Det bevistes at have været tilfældet indtil c. 1620, men ikke derefter og han fik en del av den omstridte tiende. Som tidligere præster nævnes i rækkefølge: hr. Laurits, hr. Oluf og hr. Niels Olufsen 1559, maaske identisk med hr. Niels 1570 og 1572 (H. D. nr. 33 f. 13 b).

Dalby og Tureby s., Faxe h., Sjællands st.

Nr. 7. Først kaldtes 29. august 1652 Niels Mortensen, men paa uregelmæssig vis, nemlig kun av kaldsmændene fra Dalby med tilsidesættelse av fru Birgitte Thotts kaldsret til Tureby. Han havde da i sex aar været kapellan under nr. 6's sygdom. Landemodet kasserede hans kaldelse 14. september, idet det blandt andet oplystes, at provsten ikke havde tiltraadt kaldsbrevet, der mest var dikteret av Niels Mortensen selv. Fru Birgitte Thott præsenterede *Hans Clausen*, der havde »gode gaver paa prædikestolen« (H. D. nr. 51 f. 288 b).

Durup og Stenild s., Gislum h., Viborg st.

Nr. 2. Mads Iversen laa i strid med Niels Stygge til Nøragergaard og blev — senest 1585 — dømt for mened. Trods appel til landsting og retterting dømtes han fra embedet av rettertinget 4. juni 1586, men fik av naade lov at beholde aarets avl (H. D. nr. 12 f. 41 b).

Egebjerg s., Ods h., Sjællands st.

Nr. 3. Alexander Olsen søgte efter sin eftermands beretning forflyttelse til et kapellani i København paa grund av en strid med en bonde, hvis jord stødte op til præstegaarden (H. D. nr. 27 f. 123 b).

Nr. 4. Jens Hvid dømtes 7. april 1620 av en kongelig kommissionsdomstol i Roskilde som »falskner, løgner og

meneder« for en paskvil mod lensmanden Oluf Rosensparre til Skarholts foged d. v. s. en anonym klage over fogeden indsendt av nogle bønder, men forfattet av præsten. Klagen synes grundløs. Jens Hvid søgte først at lyve sig fra det hele, senere ydmygede han sig paa det mest krybende og bad om godt vejr for sig og sine mange smaa børn, men rettertinget stadfæstede dommen 7. juni 1621. Oluf Rosensparre indgik forlig med ham, men han paastod, at lensmanden havde brudt det og inddraget hans gods til kronens fordel. Sag herom avvistes av rettertinget 15. juni 1621. Nykøbing byting tildømte 18. september kronen hans halve boslod (H. D. nr. 27 f. 118 og Dok. og akter vedk. div. retssager nr. 83).

Egense s., Sunds h., Fyns st.

1541 passede kapellanen til Vor Frue i Svenborg tjenesten her. Han lønnedes av sin sognepræst Hans Gaas, der til gengæld fik indtægterne av St. Annæ alters ejendom (H. D. nr. 4 f. 60 b).

(Øster)-Egesborg s., Baarse h., Sjællands st.

Nr. 6. 1631 kaldedes først Christoffer Jacobsen i Langebæk — formodentlig Jungshoved nr. 7 —, men han var for ung. Peter Tuxen fik saa kaldsbrev 24. juli 1631 og kollats 29. juli. Han havde ikke studeret i København, men 1½ aar i Rostock og 2½ aar i Wittenberg. Da »... der kunde tvivles paa hans maal og sprog, efterdi han var født i fyrstendom Slesvig, har dr. Hans Resen ladet ham prædike i sit hus her i København, som han havde dog tilforn prædike her i tugthuset for Gunde Lange.« Han viste sig dygtig nok. Biskoppen i Lund, Mads Jensen, udtalte, at han var ikke kommet lovligt til sit embede, og Palle Rosenkrantz anlagde derfor sag mod bispen 10. juli 1637. Mads Jensen erklærede, at han blot havde sagt, at han ikke begreb, hvordan Peter Tuxen kunde blive præst her otte dage efter, at Henrik Huitfeldt havde søgt at indpresse

ham i Søfde kald i Skaane. Han fandt det upassende, at Peter Tuxen havde søgt det bedre kald i Søfde, inden sagen her var afgjort, og at han samtidig havde haft kaldsbrev paa to embeder. Mads Jensen gjorde imidlertid Hans Resen og Palle Rosenkrantz en undskyldning, og sagen bortfaldt. Han havde været skolemester for Henrik Huitfeldts børn paa Lillø, og 1631 havde denne med stor kraft søgt at gennemtvinge, at han blev præst i Søfde. Bispnen nægtede ham kollats, da han ikke kunde bevise, at han havde tilstrækkelig uddannelse og mistænktes for at have studeret ved udenlandske universiteter, der ikke var rene i troen (H. D. nr. 35 f. 329 og nr. 36 f. 573).

Nr. 7. Peder Pedersen født c. 1622 som søn av København Helligaands nr. 17. 1642 optog hans moder et laan for at han kunde fuldende sine studier, og han kautionerede herfor. 1655 nægtede han at vedstaa kautionen under henvisning til, at han dengang kun var 20 aar, men han dømtes til at vedstaa den og fik en bøde, fordi han ved sin nægtelse ikke havde vist sin moder den tilbørlige agtelse. Dom 4. juni 1656 (H. D. 55 f. 36).

Esbønderup og Nøddebo s., Holbo h., Sjællands st.

Nr. 6. Rasmus Jacobsens hustru blev 1649 overfaldet av kirkeværgen, møller i Esrom Christian Rumbler, der med vold fratog hende en kvittering, hvorfor han blev dømt til at stille præsten tilfreds med en erstatning 20. juni 1650 (H. D. nr. 49 f. 94).

Estvad og Rønbjerg s., Ginding h., Ribe st.

Nr. 0. Peder Jensen var præst her 1571, da han havde en strid med Peder Munk til Estvadgaard, men der oprettedes et forlig, som præsten paastod var ham avtvunget, men det modbevistes. Han var da gift og havde mindst to sønner. 1584 var han igen i strid med Peder Munk blandt andet om nogle enge til præstegaarden. Samme aar overfaldt Otte Gyldenstjerne til Primdal ham i drukkenskab paa Viborg

raadhus, trak ham i skægget og satte en hat omvendt paa hans hovede (H. D. nr. 11 f. 64, 67 og 69 b).

Faaborg og Diernisse s., Salling h., Fyns st.

Nr. 1. Niels Bosen var præst til Diernisse 1537 og endnu 1554, da han havde en strid med Eskil Oxe til Løgismose om en gaard, som en præst 1508 havde vindvordt« til sognepræsten i Diernisse. Herligheden tildømtes Eskil Oxe, landgilden præsten (H. D. nr. 1 f. 77 og nr. 6 f. 327).

Faarevejle s., Ods h., Sjælland st.

Nr. 5. Peder Jensen kaldedes 1640 til St. Mikkel i Slagelse av borgmestre og raad, men lensmanden gennemtvang en anden. Han kaldtes da »en gudfrygtig mand og synderlig god prædikant« (H. D. nr. 42 f. 403).

Nr. 6. Marcus Christensen. Nogle av kaldsmændene i Nykøbing og Systofte ønskede 1655 at høre ham, før de valgte (H. D. nr. 53 f. 492 b).

Feldballe og Nødager s., Sønder h., Aarhus st.

Nr. 6. Lauritz Fog var søn av Storring nr. 2 (H. D. nr. 40 f. 325 b).

Fensmark og Rislev s., Tybjerg h., Sjællands st.

Nr. 4. Knud Jensen havde efter eget vidnesbyrd under et besøg hos sin stiftfader Hans Duerich i Næstved for spøg og i drukkenskab sagt, at han gerne vilde give borgmesteren 100 rdl. for et kald i Næstved — formodentlig St. Peders kald, der blev ledigt 1619. — Han blev derfor dømt fra embedet 1620 21. juni. Efter et tingsvidne av Næstved byting 8. november 1619 synes der virkelig at være tale om forsøg paa bestikkelse, og i hvert fald fandt rettertinget hans optræden usømmelig og stadfæstede dommen 11. juni 1621 (H. D. nr. 27 f. 223).

Ferslev, Dal og Volsted s., Fleskum h., Viborg st.

Nr. 2. Christen Christensen var præst her 1641. Han fik 29. april 1646 en bøde, fordi han ikke vilde tage et ægtepar til skrifte, da han mente, de havde ligget et barn ihjel, skønt de var frikendt av retten herfor (H. D. nr. 46 f. 613).

Fjaltring og Trans s., Vandfuld h., Ribe st.

Nr. 4. Claus Olufsen. En kvinde, der rettede løgnagtige beskyldninger mod ham, blev 1. juli 1656 dømt til kagstrygning. Landstingsdom 10. oktober 1655 (H. D. nr. 55 f. 343).

Frederiksborg Slots s., Lynge-Frederiksborg h., Sjællands st.

Nr. 14. Thillemand Villadsen var gift med en datter av Aagerup-Kirkerup nr. 2 (H. D. nr. 45 f. 89 b).

Fuglse s., Fuglse h., Maribo st.

Nr. 4. Anders Madsen Beske levede endnu 1621, da han solgte $\frac{1}{2}$ gaard og ligeledes 1622, men var død før 7. august 1626, da hans unge og barnløse enke Anne Iversdatter fragik arv og gæld. Hun var en datter av Vaabensted nr. 5 og lod sig, endnu medens manden »droges med døden«, give et godt skudsmaal av menigheden. Præstegaarden var forfalden ved hans død, og allerede noget tidligere havde han paa grund av svagelighed overladt kaldet til sin søn (H. D. nr. 35 f. 647).

Nr. 5. Mads Andersen Beske. 24. juli 1633 fastsattes det, at han skulde yde sin ovennævnte stifmoder en pension, men efter at han efter kongelig ordre av 21. december havde maattet avstaa annexpræstegaarden, kom han i strid med hende om pensionen, som han nægtede at betale, da han selv havde kone og skolesøgende børn. Striden varede i 27 aar, men 14. juli 1655 dømtes han til at udrede pensionen og fik en bøde for sin forsømmelse hermed (H. D. nr. 54 f. 638).

(Øde)-Førslev og Sneslev s., Ringsted h., Sjællands st.

Nr. 5. Peder Sørensen. En bonde beskyldte ham 1639 blandt andet for, at han ikke gik i sine præsteklæder, naar han vandrede blandt sognefolkene, og for at han lod sig bruge til timeligt arbejde i bøndernes æblegaarde. Han frifandtes baade ved landemodet 19. juni 1639 og 16. maj 1640 ved rettertinget (H. D. nr. 42 f. 312).

Gadbjerg og Lindballe s., Nørvangs h., Ribe st.

Nr. 2. Knud Nielsen. Hans datter Karens mand Anders Rasmussen beskyldte ham for efter hendes død, 10. november 1619, at have taget nogle av hendes ejendele, men da svigersønnen kun kunde føre et vidne paa sin paastand, frifandtes præsten 3. juli 1623 (H. D. nr. 29 f. 324 b).

Gadstrup-Syv s., Ramsø h., Sjællands st.

Nr. 3. Oluf Christensen var vistnok g. m. en datter av Aagerup-Kirkerup nr. 2 Hans Faxe (H. D. nr. 45 f. 89 b).

Gamborg s., Vends h., Fyns st.

Nr. 0. Knud Olsen var sognepræst her i hvert fald 1548—59 og optræder meget hyppigt som vidne i Rigens Dombog i disse aar (R. D. litra B s. 7 & passim).

Gauerslund s., Holmans h., Ribe st.

Nr. 0. 1507 hr. Steffen, 1522 hr. Poul Pedersen og 1541 Thomas Jensen, søn av Hans Lauritzen i Middelfart (R. D. litra A s. 111 og 199).

Glostrup s., Smørum h., Sjællands st.

Nr. 1. Augustinus Lydicksen blev avsat ved Roskilde kapitels dom 31. maj 1581 for at have skældt sine sognefolk ud for tyre og horer m. m. Han havde desuden krævet en stud for at berette en syg og bagefter skældt ham ud i sin ligprædiken, havde nægtet at begrave en mand, fordi han

skyldte ham en mark, havde flaaet en hest, havde skaffet sig og sine sognefolk et ondt rygte og, da der blev gjort en vise herom, havde han fra prædikestolen i sin nytaarshilsen forbandet forskellige sognefolk m. m. Dommen appelleredes til rettertinget, der stadfæstede den 13. juni 1582 (H. D. nr. 11 f. 6 b).

Grenaa s., Nørre h., Aarhus st.

Nr. 6 eller 7 A. Rasmus Mikkelsen var præst her 1615, da han skældte en raadmand ud for løgner, men raadmanden blev kendt kvit for beskyldningen ved by- og lands-ting. Herom avgav præsten en urigtig erklæring til lensmanden Jørgen Skeel, der iøvrigt havde tiltale mod ham for »uskellig og utilbørlig liv og levned«. Han maatte derfor 12. marts 1615 udstede et brev til lensmanden, hvorved han forpligtede sig til ikke at rejse sag mod nogen borger i Grenaa, »ej heller hemmelig eller aabenbarlig at stifte nogen mytteri eller oprør.« Desuagtet skældte han igen raadmanden groft ud, og uden at sagen ses at være kommet for gejstlig ret, maatte han c. 1617 forlade embedet. Han søgte forgæves oprejsning ved rettertinget 26. juni 1624 (H. D. nr. 30 f. 43).

Nr. 8. Sejr Rasmussen var gift. Begge var døde 1/7 1656 (H. D. nr. 55 f. 328).

Guldager s., Skads h., Ribe st.

Nr. 1. A. Mester Gunde Lange, degn i Ribe, værgede 29. april 1542 noget kaldet tilhørende gods (H. D. nr. 4 f. 16).

Guldbjerg og Sandager s., Skovby h., Fyns st.

Nr. 7. Hans Sørensens svin løb 1641 ind i en bondes korn. Bonden jog flere gange svinene ud og skældte præsten ud for hundsot og skælm, fordi han ikke passede bedre paa sine svin, men blev dømt herfor 22. oktober 1641 (H. D. nr. 43 f. 562).

Gunderslev s., Øster Flakkebjerg h., Sjællands st.

Nr. 7. Elias Plum levede endnu 18. juni 1655.

Nr. 8. Peder Enevoldsen overlevedes av sin enke og »en hel hob fattige, uopdragne børn« (H. D. nr. 53 f. 174).

Haarslev s., Skovby h., Fyns st.

(Nr. 5). 1641 synes Sten Bille til Kjærsgaard at have søgt at faa sine børns skolemester Hans Lauritsen gjort til præst her og gift med formandens enke. Det synes at være lykkedes ham, men sagen kan ikke klares paa dette grundlag (H. D. nr. 47 f. 285).

Haraldsted og Allindemagle s., Ringsted h., Sjællands st.

Nr. 3. Frederik Hansen var 1642 gift med Gertrud (H. D. nr. 44 f. 173).

Harlev og Framlev s., Framlev h., Aarhus st.

Nr. 3. Mads Danielsen var præst og provst her 1636, da han fik en reprimande for sin usømmelige optræden ved et præstevalg i Storring (H. D. nr. 40 f. 320 b).

Hasle, Skeiby og Lisbjerg s., Hasle h., Aarhus st.

Nr. 7. Søren Bertelsen var præst her 1637 5. december, da han bortskødede part i en gaard i Horsens (H. D. nr. 48 f. 498 b).

Haudrup og Skensved s., Tune h., Sjællands st.

Nr. 5. Christen Mikkelsen havde i sex aar været skibspræst. Omtalte sig selv som gammel, da han 1649 blev udlagt som barnefader, dømtes herfor ved herreds- og landsting 7. juli 1649, men 28. august 1649 frifandtes ved rettertinget. Han var da gift (H. D. nr. 48 f. 843).

Harnelev og Høirup s., Stevns h., Sjællands st.

Nr. 4. Sandsynligvis den hr. Albert Lauritzen, der 1653 havde en bondegaard i fæste i Stubberup (H. D. nr. 51 f. 120).

(Lille) Hedinge s., Stevns h., Sjællands st.

Nr. 5. Svend Madsen var 1634 gift med Boel, vistnok formandens enke. Han havde da en stiftatter Anne Olufsdatter, der var gift med Frederik Nielsen i Holtug. Hun døde dette eller det følgende aar (H. D. nr. 39 f. 28).

Helsingør. St. Olai, Sjællands st.

Nr. 7. M. David Christensen blev 1639 stævnet av Anne sal. Christian Speds, der paastod, han havde lovet hende ægteskab. Han indrømmede at have faaet et barn med hende i hendes enkestand, og at han »ved en hastig og ubetænsksom ed« havde lovet at gifte sig med hende, men hævdede, at eden var blevet ham avtvunget av andre og ikke retsgyldigt avlagt i hendes nærværelse, saa han mente sig fri for løftet. Helsingør byting og landemodet frifandt ham, men ved landstinget blev han dømt. Ved rettertinget forligtes sagen, saaledes at han gav hende 700 rdl. for langvarig proces, og kongen tilgav ham, saa han kunde blive ved sit embede. 8. maj 1640 (H. D. nr. 42 f. 109).

Hem og Sem s., Onsild h., Aarhus st.

Nr. 2. Niels Thomsen. Den hos Wiberg nævnte sag er trykt i Gamle danske Domme IV s. 174, men findes iøvrigt (H. D. nr. 13 f. 16 b).

Hemmet og Sønder Vium s., Nørre Hornum h., Ribe.

Nr. 4 A. Bønderne kaldte 22. juli 1637 Niels Knudsen Schytte, men biskop og lensmand omstødte 17. august 1638 kaldet som ulovligt, fordi han ikke i tide havde ladet sig høre, og fordi hovedmanden der i sognet var udeladt av kaldsbrevet. Bønderne paastod at lensmanden havde krænketh deres kaldsret for at paatvinge dem nr. 5 Søren Nielsen, som de »ikke havde lyst til at have til deres sjælesørger«, og som var en avsat præst fra Middelfart, men rettertinget stadfæstede avgørelsen (H. D. nr. 41 f. 637).

Herfølge og Sæder s., Bjeverskov h., Sjællands st.

1635 nævnes hr. Oluf Pedersen i »Herfølle« — formodentlig en kapellan — der var gift med en søster til den Lauritz Jørgensen, der myrdede hr. Niels Rasmussen i Lyderslev (Nr. 6) (H. D. nr. 39 f. 45).

Hjerm og Gimsing s., Hjerm h., Ribe st.

Nr. 1. Mikkell Nielsen var 1537 kapellan paa Volstrup hos rigsraad Mogens Munk (H. D. nr. 1 f. 54).

Hjermind, Lee og Hjorthede s., Middelsom h., Viborg st.

Nr. 2. Niels Star beskyldte i et brev til bisp og lensmand Lauritz Rostrup til Restrup for at have faaet nogle av sine tjenere til nogle aar i forvejen at overfalde præsten. Lauritz Rostrup rejste derfor sag imod ham, men han ydmygede sig og erklærede, at han havde skrevet brevet under sygdom og iøvrigt intet ondt mente om Lauritz Rostrup. Ved kongens forbøn forligtes sagen ved rettertinget 16. juni 1582, saaledes at Niels Star beholdt kaldet, men skulde holde kapellan (H. D. nr. 11 f. 46 b).

Imidlertid dømtes han 19. december 1582 fra embedet av Viborg landsting, idet det blandt andet oplystes, at en dag da to bønder kom op at trættes under gudstjenesten i Hjorthede kirke, gik præsten av prædikestolen, smed hage-len og løb hjem uden at berette nogen. Lidt efter kom han tilbage fra præstegaarden med draget væрге og vilde slaa »gedehornet« av den ene bonde, men nogle andre bønder holdt fast paa ham. Desuden havde han først villet skrive et testamente efter at have faaet en ox, og man havde maattet vise ham tolv øxne, som han kunde vælge imellem. Han forsøgte 1589 at faa sagen genoptaget, idet han anfægtede vidnernes troværdighed og beskyldte bispem for diskretionsbrud, men dommen stadfæstedes 27. maj 1589 (H. D. nr. 11 f. 46 b og 12 f. 89 b ff.).

Hjørlande s., Lynge-Frederiksborg h., Sjællands st.

Nr. 6 A. Antonius Hermansen var præst her 1635, da han blev beskyldt for lejermaal med en bondekone. Han søgte dels at forlige sig med hendes mand ved at give ham korn og penge, dels at faa hende til at benægte lejermaalet ved landemodet, men dets rigtighed bevistes, saa han maa være blevet dømt fra embedet. Han, der iøvrigt var gift, forsøgte forgæves appel 5. maj 1636 (H. D. nr. 39 f. 93).

Holstebro og Maabjerg s., Hjerm h., Ribe st.

Nr. 8. Jens Andersen var endnu præst her 23. juli 1655 (H. D. nr. 54 f. 766 b).

(Vester) Hornum, Hyllebjerg og Fleisborg s., Aars h., Viborg.

Nr. 4. Peder Andersen var søn av Anders Skriver i Ulstrup i Rinds h. og Birgitte Christoffersdatter. Niels Skram til Urup overdrog 19. december 1597 hans forældre og ham en gaard i Ulstrup og to i »Wullis« kvit og frit paa livstid paa grund av deres fortjenester (H. D. nr. 42 f. 344 b).

Horsens s., Nim h., Aarhus st. Kapellaniet.

(Nr. 1 A.) 1650 valgte borgmestrene Niels Jensen Bryde — se Koldby — og raadmændene Svend Christensen Nim — se Nim —, men begge valg omstødtes som ulovlige (H. D. nr. 50 f. 254).

Ibd. Sognepræsten.

Nr. 6. Gjort Pedersen overlevedes av sin enke (H. D. nr. 50 f. 254).

Horslunde s., Laalands Nørre h., Maribo st.

Nr. 2. Jørgen Jensen Orgemester blev senest 1565 kaldet av sognemændene, men kunde ikke faa anerkendelse av provst eller biskop og anlagde derfor sag mod biskoppen

1568. Bispen erklærede, at han havde trængt sig ind i embedet uden at kunne bevise, at han var viet til præst. Han paastod at være blevet ordineret i Växiö i Sverige, men fremlagde kun et svensk pas, hvori han kaldtes kapellan og orgemester. Iøvrigt havde han skriftlig erkendt, at han havde handlet mod ordinansen, og av tingsvidner fremgik, at han havde skikket sig ilde i embedet ved at foragte ordinansen og være oprørske og u lydige med bagtalelse og anden ulempe mod provst og biskop. Han dømtes derfor fra embedet 4. april 1568 (H. D. nr. 9 f. 27).

Nr. 3. Hans Madsen var gift 1580. Han var tidligere blevet dømt fra embedet, men appellerede til rettertinget, der dog stadfæstede dommen 12. juni 1582 (H. D. nr. 11 f. 1).

Nr. 8. Dines Andersen efterlod sig en gæld paa 16—1700 dl.

Nr. 9. Kaldes Jacob Hansen og er formodentlig uægte søn av adelsmanden Hans Cunningham, der 1633 omtalte sin søn Jacob (H. D. nr. 48 f. 331 og nr. 49 f. 652).

Hove s., Vandfuld h., Ribe st.

Nr. 1. Jens Hiul var sikkert av adel, da hans hustru 1553 kaldes fru Dorithe Stiigisdatter. 1560 var han i strid med Ribe domkapitel om en gaard til Hove kirke. Rettertinget henviste sagen til herredstinget (H. D. nr. 6 f. 203 b og nr. 8 f. 32).

Hundborg og Jannerup s., Hundborg h., Aalborg st.

Nr. 5. Bertel Christensen Møborg var 1632 kapellan i Odense, da han blev kaldet til Vissenbjerg. Her kom han imidlertid i strid med sognebeboerne (Dok. og akter vedk. div. retssager nr. 137).

Hunseby s., Musse h., Maribo st.

Nr. 5. Jens Olsen var gift med formandens enke. Kom i strid med Knud Urne til Aarsmark, der hævdede at have tilmageskiftet sig præstegaarden, saa præsten skulde indgaa kontrakt med ham som patronatsherre om sit under-

hold. Frasagde sig paa formelt angribelig maade kaldet 3. februar 1615 paa grund av den store avling og sin svaghed og skrøbelighed paa mølet, men han fortrød avkaldet. Bispem og lensmanden dømte imidlertid 11. september 1618, at det skulde staa ved magt. Han appellerede til rettertinget, der 2. juni 1619 dømte, at da opsigelsen formelt var i uorden, skulde den ikke gælde, men da han havde opgivet præstegaarden, hvad der var imod ordinansen, skulde han miste kaldet! Han efterfulgtes umiddelbart av nr. 6 (H. D. nr. 26 f. 141 b. Dokumenter og aktstykker vedkommende diverse retssager nr. 75).

Hurup s., Refs h., Aalborg st.

Nr. 1. Peder Nielsen var præst her 1540 (R. D. A. s. 59).

Husby og Sønder Nisum s., Ulvborg h., Ribe st.

Nr. 3. Kaldes 1562 Per Jensen og var da provst (H. D. nr. 8 f. 98 b).

(Kirke) Hvalsø og Værløse s., Voldborg h., Sjælland st.

Nr. 5. Peder Lauritsen var 1642 gift med Elline (H. D. nr. 44 f. 173).

Hyllested og Venslev s., Vester Flakkebjerg h., Sjællands st.

Nr. 4. Christen Nielsen nævnes som præst her 4. april 1602, sammen med nr. 3. Oluf Hansen, saa han har formentlig været kapellan (R. D. litra I f. 115 b).

(Kirke) Hyllinge og Lyngby s., Voldborg h., Sjællands st.

Nr. 6. Niels Jensen var 1642 gift med Maren (H. D. nr. 44 f. 173).

(Øster) Hæsing og Hillerslev s., Salling h., Fyns st.

Nr. 6. Hans Gregersens kaldsbrev var dateret 2. november 1649. Ved den lejlighed opstod der strid mellem bønderne i de to sogne om, hvilket der var hovedsognet, idet

begge sogne havde valgt fire kaldsmænd. Rettertinget dømte 4. juli 1650, at Hæsingø var hovedsognet, idet Hillerslev var annekeret hertil ved kongebrev av 3. december 1620 (H. D. nr. 49 f. 299).

Høislev, Dommerby og Lunø s., Fjends h., Viborg st.

Den hr. Yle, der 1537 var sognepræst i »Hoffuitzløff« og laa i strid med fru Anne Bjørns til Starupgaard hører formodentlig hjemme her (H. D. nr. 1 f. 50).

Ingstrup, Hjermslev, Alstrup og Kjettrup s., Hvetbo h., Aalborg st.

Nr. 3. Jens Jørgensen. Den av Wiberg omtalte dom findes (H. D. nr. 33 f. 58).

Nr. 4? Søren Ostensøn præst her 30. april 1604 (H. D. nr. 33 f. 62).

(Nørre) Jernløse og Kvandløse s., Merløse h., Sjællands st.

(Nr. 4). Peder Rasmussen var kapellan her 1641 (H. D. nr. 45 f. 18).

Jungshoved s., Baarse h., Sjællands st.

Nr. 7. Christoffer Jacobsen blev 12. juni 1631 kaldet til Øster Egesborg av bønderne, men viste sig at være for ung (H. D. nr. 36 f. 574 b).

Jydstrup og Valsøllille s., Ringsted h., Sjællands st.

Nr. 4. Ture Mikkelsen levede endnu 1627. Efterlod sig en enke.

Nr. 5. Poul Ibsen eller Jacobsen udviste 1629 ulovligt bonden av annexpræstegaarden i Valsøllille blandt andet under paaskud av, at han selv vilde bruge gaarden, men i stedet lod han den staa øde et aar. 1629—33 dømtes han ved herredsting, landsting, landemode og retterting til enten at give bonden gaarden eller stedsmaalet tilbage og desuden give ham erstatning (H. D. nr. 36 f. 62 b).

Han dømtes fra kaldet av landemodet 31. januar 1646, fordi han havde nægtet at tage en bonde og hans hustru til skrifte, var forsømmelig med ungdommens undervisning, ikke sørgede for, at alle voxne kom til alters, ikke holdt morgenbøn og bededage og optraadte som prokurator i ham uvedkommende sager. Han mente sig forfulgt av den ovenfor nævnte bonde og appellerede til rettertinget, der dog 20. april 1646 stadfæstede dommen (H. D. nr. 46 f. 417).

Kallehave s., Baarse h., Sjællands st.

Nr. 6. Carl Therkildsen var 1656 gift med formandens enke Elisabeth Paslick, der i sit første ægteskab havde sønnerne Frederik, Jacob, Gabriel og Casper (H. D. nr. 55 f. 315).

For disse stifbørn førte han 1657 med held en proces om deres arv efter Knud Paslick (R. D. litra P f. 97).

Karise og Alslev s., Faxe h., Sjællands st.

Nr. 5. Niels Pedersen var provst allerede 1652 (H. D. nr. 51 f. 288 b).

Kjeldby s., Møenbo h., Sjællands st.

Nr. 4. Anders Lauritzen levede endnu 4. april 1646, men kunde for alder og svagelighed ikke komme til Stege i en retssag. Var da gift med Maren. Eftermanden var da hans kapellan (H. D. nr. 47 f. 48 b).

Kjøbenhavn. Helliggeists. Sjællands st.

Nr. 17. Peder Pedersens enke Karen Jacobsdatter levede endnu 1656, da hun sagsøgte for gæld, hun havde paa-draget sig for at kunne holde sin søn til studeringer. (Øster Egesborg nr. 7). (H. D. nr. 55 f. 36).

Kjøbenhavn. Petri tyske kirke. Sjællands st.

Nr. 5. Bernt Mejer dømtes 26. juni 1633 fra embedet av landemodet, fordi han uberettiget greb ind i de øvrige

københavnske sognepræsters omraade med vielser m. m. Rettertinget stadfæstede dommen, men kongen benaadede ham, saa han blot skulde adlyde Sjællands bisp og gøre ham og præsterne en undskyldning. 10. juli 1633 (H. D. nr. 36 f. 556).

Kjøge og Ølsemagle s., Ramsø h., Sjællands st.

Nr. 10. Christen Madsen var søn av raadmand i Slingerup Mads Poulsen, der døde senest 1638. 1655 var hans broder Poul Madsen medtjener til Ølsemagle og var i strid med sin tidligere formynder om sin arv (H. D. nr. 42 f. 79 b og nr. 53 f. 43 b).

Kjøge Tyske præster.

Nr. 2. Justus Theigmeir. Den hos Wiberg omtalte kassation av kaldsbrevet 1642, 11. august findes: Dok. og akter vedr. div. retssager nr. 154.

Koldby s., Samsø h., Aarhus st.

Nr. 5. Niels Jensen Bryde havde været hører i Horsens, hvor han 1650 blev valgt til kapellan, men valget forkastedes som ulovligt (H. D. nr. 50 f. 254).

Korsør og Taarnborg s., Slagelse h., Sjællands st.

Nr. 6. Jacob Jensen var gift med Else Danielsdatter Knopf (H. D. nr. 45 f. 355 og nr. 47 f. 85 b).

Korup og Ubberud s., Odense h., Fyns st.

Nr. 4. Hans Pedersen anklagedes 1647 for ikke at have betalt noget gæld, men frifandtes 18. juni 1649 og fik erstatning for kost og tæring (H. D. nr. 48 f. 45 b).

(fortsættes.)